(Nro. 119.)

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek Nro. 60. 24. Maia 1822.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa.— Dla lepszego uposażenia szkoły trywiialnéy, w Kamionce Strumiłowéy, zapewnili płacić rocznie: tameczna gmina Chrześciiańska 100 ZR. W. W., gmina Żydowska 15 ZR. M. K. Paroch tameczny Obrz. Łac. Więckowski 30 ZR. tak długo, dopóki na téy parochii zostawać będzie, a Paroch Obrz. Gr. Dawidowicz 3 ZR. W. W. — C. K. Rząd kraiowy podaie z ukontentowaniem te powszechnie użyteczne czyny do wiadomości publiczney.

Kurs Wiedeński z dnia 14go Maia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 75 1/4 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. 110 2/5 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 94. — Certyfikaty na pożyczkę z r 1821, za 100 ZR. w M. K. —.— Kurs na Augszburg za 100 Kurr. 99 1/8 Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 250.— Akcyie bankowe, iedna po 679 1/10 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ziednoczone Stany Ameryki północzney.

Poseł Hiszpański przy Ziednoczonych Stanach wyiechał z Washingtonu do Filadelfii. Lubo gazeta w Filadelfii wychodząca przyznaie, że teraz iuż nad tém uwag czynić nie przystoi; wyraża iednak swoie zdanie, iakoby spieszny ten odiazd był skutkiem zamierzonego przez Kongres uznania niepodległości Rządów Południowo - Amerykańskich.

Gazeta: »*Nantucket Inquirer*« donosi, iż niedawno kawałek drzewa, z którego trunnę Napoleona robiono, i trochę trawy, na iego grobie wyrosłéy, do Nantucket przywiezione zostały.

Ameryka Hiszpańska.

Podług naynowszych wiadomości z Mexyku z pierwszych dni r. b. D. Ramon del Mazo, Prezydent tameczney Rejencyi, przedstawiaiącéy Césarza, wydał imieniem téyże dekret, nadaiący »Naiaśnieyszemu« D. Augustinowi Iturbide wielką władzę; wszystkie propozycyie do mianowania nowych urzędników, muszą przez iego ręce przechodzić, zarządzenie woyskiem lądowém i morskiem równie iak wydawanie patentów okrętowych należy do niego. Z dwóch kompanii piechoty utworzona ma bydź dla niego gwardyia, która tylko iemu, lub też którému z iego rodziny pełnić ma służbę honorową. Ustanowiono także Juntę publicznego kredytu, która urządzeniem długu kraiowego zatrudnia się i któréy wszystkie akta i czynności w tym przedmiocie przełożonémi bydź maią. Rząd wyprawił do Ziednoczonych Stanów Kommissarza z 500,000 piastrów, za które kupić ma ze dwa okręty, maiące służyć na początek do powolnego utworzenia marynarki. Kongres Mexykanski, iako Zgromadzenie maiące ułożyć Konstytucyią, zbierze się d. 24. Lutego, w rocznicę podpisania traktatu w Iguela, będącego zasadą niepodległosci Mexyku. Kongres składa się ze 162 Deputowanych, którzy około 6 milionów dusz zastępuią; między tymi iest 22 będących reprezentantami Duchowieństwa.

Hiszpaniia.

Dnia 22. Kwietnia rozeszła się w Madrycie pogłoska o powstaniu osady w Karthagenie, która po żwawych rosprawach z milicyią Narodową do cytadelli cofnąć się miała i wszelkie związki z mieszkańcami przeciąć. Ponieważ same Władze nie zgadzaią się w naznaczeniu przyczyny tych rozterków smutnych, przeto skutków obawiać się wypada.

Dowodztwo miasta i prowincyi San Sebastian, w mieyscu Jenerała Lopez Banos, dotychczas dowódzcy piątey dywizyi woyskowéy, zaiął na dniu 18. Kwietnia Jenerał Penez.

W Sarragossie spalono portret Ministra Spraw Wewnętrznych, Moscoso, dla tego, że podał proiekt do rozwiązania teraźnieyszéy i urządzenia nowéy milicyi ochotników.

W Barcelonie spokoyność została na

)(

nowo przerwaną, co Władze mieyscowe spowodowało do zamknięcia mieysca pobytu tak się nazywaiącego »towarzystwa patryiotycznego«, które przez dwa dni do buntowniczych poruszeń pochóp dawało.

Brygantyna Hermosa, Gita, która nie dawno dla krążenia przy brzegach i śledzenia przemytników z Korunny wypłynęła po 4rogodzinney utarczce w obliczu portu przez tych samych przemytników zdobytą została.

W Antiquerra processyia dała powód do zatargów między mieszkańcami i załogą. Zrazu raniono kilku mieszkańców; lecz ci uiąwszy za broń pomścili się swoiey obrazy. Słychać, że 9 Oficerów padło ofiarą nierozsądnego żołnierzy postępowania.

Francyia.

Podług gazety wychodzącey w Lille, Margrabia de Prie i P. de Saint-Michel, zbiegli Piemontczykowie, d. 30. Kwietnia wieczorem w teatrze uwięzieni a nazaiutrz rano pod zasłoną żandarmeryi do Bourges przyprowadzeni zostali. Powód do tego kroku przypisuią ucieczce Margrabiego de Carail (także zbiegłego Piemontczyka), który przed czterma dniami z Lille uszedł.

Nowa trajedyia: Attila, którą publiczność przez kilka dni z licznemi oklaskami przyymowała, na rozkaz Zwierzchności tymczasowie dla teatru zakazaną została. Zaręczaią, że ieden tylko wiersz iest tego zakazu przyczyną. Cenzura teatralna wymazała go, lecz aktor niechcący, czy też umyślnie, zatrzymał go w swoiey roli. Jest ón: „*Les Francs suivent un chef et braveraient un maître*“ (Francuzi słuchaią dowódzcy, lecz oparliby się Panu).

Jako znak czasu zasługuie na uwagę, że pisma ulotne Abbego Sieyes (»Rozprawa o przywileiach« i »co iest trzeci Stan?«), które w roku 1789 do gwałtownieyszych obrotów rewolucyynego koła przyczyniały, się odtąd zaś całkiem prawie zapomniane były, teraz doczekały się nowego nakładu.

Zjednoczone Niderlandy.

Z Bruxellii d. 26. Kwietnia. — Kilka pułków w północnych Departamentach otrzymało rozkaz do pochodu ku Pikardyi, gdzie trwaiące ciągle podpalania wszystkich w trwogę wprawiły.

Włochy.

Dnia 17. Kwietnia przybyła W. Xiężna Rossyyska Anna, do Florencyi, gdzie iey matka, Xiężna Sasko-Koburgska iuż ia oczekiwała. — Do tegoż miasta przybył d. 28go Kwietnia Poseł Neapolitański przy Dworze Austryiackim, Xiążę Ruffo di Scaletta. Opuścił ón Wiedeń w wieczor d. 22. Kwietnia.

Pisma publiczne donoszą z Rzymu pod d. 27. Kwietnia: »Słychać, że Rząd nasz wyznaczył potrzebne summy na wybudowanie szpitalu i zbroiowni w Civita vecchia. Okoliczność ta będzie dla handlu bardzo korzystną; w ówczas bowiem przybywaiące z Egyptu okręty nie będą potrzebowały udawać się do Liworno lub Marsylii dla odbywania kwarantanny. Niedawno Jeneralny Skarbnik Cristaldi i dozorca dróg i budowli wodnych Nicolai w towarzystwie niektórych hydrodoktów płynąc na Tybrze od Ripa-Grande, gdzie iest port miasta, aż do Fiumincino, gdzie rzeka wpada do morza, czynili potrzebne dostrzeżenia dla poznania, iakichby potrzeba robót dla ułatwienia żeglugi na rzece i zawiiania do portu.

Podług doniesień z Liworno, zawinęły do tamecznego portu następuiące okręty woienne Ziednoczonych Stanów Ameryki północney: fregata Constitution, o 50 działach z 500 ludzi osady woyskowey, pod dowództwem Kommodora Parker; korweta Ontario o 22 działach ze 180 ludzi, pod rozkazami Kapitana Chancey; szoner Nonsuch, o 12 działach z 70 ludzi pod dowództwem Kapitana Former; pierwsze dwa okręty przybyły z Gibraltaru, ostatni z Port-Mahon; przywiózł ón zlecenia dla Kommodora Parker, dowódzcy teyże eskadry.

Niemcy.

Od brzegów Menu z d. 5. Maia. — Obrady obu Izb Bawarskich (pisze Gazeta Berlińska) zostały przedłużone do d. 26. Maia b. m. Na posiedzeniu Izby Deputowanych d. 2. b. m. P. Köster zdał sprawę o wydatkach na woysko. Oświadczył, iż w roku 1818 wynosiły 7,603,000 Złotych Niemieckich; w roku 1819 6,834,348 takichże złt., a w r. 1820 6,701,471 takichże złot. Złożenie 682 rachunków przekonało go o rozwlekłych schemmatach i zbyteczney piśmienności. Dziwił się niestosowney liczbie urzędników woyskowych, których iest 209 a woyska 44,000. Radził znieść Jeneralny Audytoryiat, Jeneralną Inspekcyią lazaretów, Dyrekcyią Administracyyną i Buchalteryią woyskową, zmnieyszyć Gwardyią Królewską, zwinąć dwa pułki huzarów i t. d. przez co oszczędzi się 806,362 złotych Niemieckich.

Z Frankfortu nad Menem. — Po długim czasie pierwszy raz słyszemy, że ukończony teraz iarmarek nie był, iak zwyczaynie, Angielskiemi towarami zarzuconym. Znawcy utrzymuią, że Anglicy nie są iuż w stanie

w zapasy z płodami rękodzielni Saskich i Szwaycarskich co do dobroci i gustu i że to onych od sprowadzenia tak ogromney ilości swoich towarów tymczasem wstrzymało.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 17. *Maia.* — JO. Xiążę Namiestnik Królewski wyiechał z tuteyszey Stolicy na kilka dni w Woiewództwo Podlaskie do Janowa.

Senat Królestwa Polskiego poniósł nową stratę w osobie JO. Xięcia Stanisława Jabłonowskiego, Senatora Woiewody, Kawalera Orderów Orła Białego i Ś. Stanisława. Umarł nagle w poiazdzie na Wołyniu.

Jenerał Weljaminów, komenderuiący Artyleryią korpusu Litewskiego, przybył do Warszawy.

W dniu 29. z. m. w Warszawie w Marywilu odbyło się Zgromadzenie Polityczne Okręgu i Obwodu Warszawskiego, składaiące się z Powiatów: Warszawskiego, Błońskiego i Czerskiego, na którem pod laską Marszałka JW. Bogusława Wilhelma, Dziedzica Dóbr Bieniewie, oraz przy pomocy Assessorów WW. Węgrowskiego i Kodymowskiego, tudzież Sekretarza W. Antoniego Polesiewicza zostali obrani większością kresek: W. Karól Paciorkowski, Notariusz i Konserwator Hipotek Powiatu Błońskiego, Deputowanym na Seym, W. zaś Stanisław Podlecki na Radcę Woiew.

Obywatele składaiący Radę Woiewództwa Mazowieckiego, ziechali się do Warszawy.

Rossyia.

Z Wilna d. 28. *Kwietnia.* — Wielki Xiążę Mikołay przybył tu onegday wieczorem w pożądanym stanie zdrowia.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 14. Maia umieścił, co następuie:

Z Konstantynopola d. 25. Kwietnia.

Wyprawa Greków przedsiewzięta do wyspy Scio, prędzey ieszcze, iak się spodziewano wzięła smutny skutek. Sprawcy tego nieszczęścia odebrali zasłużonę karę. Ztemwszystkiem przeszło 100,000 ludzi, którzy z własnego pociągu przeciw Rządowi szczególniey dla nich łaskawemu, nigdyby rokoszu nie byli podnieśli, do wspólney wciągneli przepaści; owo zgoła wyspę, nad wszystkie inne morza Egeyskiego, uprawą ziemi, przemysłem i bogactwy celuiącą, wystawili na łup i zniszczenie.

Chociaż ieszcze nie mamy o tém żadnych bliższych wiadomości i Rząd względem tey wyprawy wcale nic dotąd nie nadmienił, zdaie się iednak, iż sama rzecz, to iest: iż Kapudan Basza, Greków, (po większey części z wyspy Samos) w kilka dni po ich na wyspę Scio wylądowaniu, na głowę pobił i mieszkańców do poddania się przymusił, żadney nie podlega wątpliwości. Podług dochodzących nas dotąd wiadomości, wyprawił ón zebrane w Czesme woysko do wyspy Scio właśnie w tey chwili, kiedy powstańcy zabierali się przypuścić szturm do zamku. Jak tylko dowódzcy okrętow z Ipsara i Hydra (którzy woysko powstańców przewozili) zbliżaiącę się flotę Turecką postrzegli, poodcinawszy liny i zostawiawszy kotwice na dnie morza, iak nayspieszniey pouciekali. Mówią iednak, że siedm okrętów miało się Turkom dostać w ręce. Kapudan Basza wylądowawszy z swoiém woyskiem, chciał zrazu użyć środków łagodnych; kilku Parlamentarzów wysłał częścią do Officerów Greckich, częścię do przełożonych gminy, lecz buntownicze okrzyki i wystrzały z dział były iedyną odpowiedzią. Przyszło więc do zaciętey walki; powstańcy zmuszeni koleią opuszczać wszystkie stanowiska i bateryie, aż w ulice miasta z niepohamowaną wściekłością zapędzeni i tam ścigani byli. Nastąpiła rzeź niesłychana, stratę Turków rachuią w zabitych i ciężko ranionych na 5000 ludzi; z kąd wnosić można, iak wielką musiała bydź strata zwyciężonych. Katoliccy mieszkańcy na tey wyspie, którzy tu równie, iak w innych krainach zbuntowanych nie są uczestnikami rokoszu, doznawali opieki Gubernatora, Vehid Baszy i Konzulów zagranicznych, którzy także naymnieyszey nie doznali obrazy.

Oczekuiemy dalszych doniesień o tych wypadkach z prawdziwą boiaźnią. Zgubne ich skutki spływaiące na Smyrnę, Scala Nuova, Samos i t. d. łatwo się wyrachować daią. Lecz samo iuż nieszczęście wyspy Scio iest w sobie nayzgubnieysze i godne opłakania a prócz tego pociągnie za sobą upadek wielu kupców Francuzkich, Włoskich, Niemieckich i Angielskich, którzy w Konstantynopolu i Smyrnie utrzymywali wielkie związki handlowe ze Sciotami.

Podług doniesień prywatnych W. Admirał puścił się ku wyspie Samos a część floty do Ipsara wyprawił.

W Salonice panowała wielka trwoga; pierwszych bowiem dni Kwietnia nieiaki Kapitan Diamandi, zebrawszy kilka tysięcy ludzi w Tessalii pod swoie chorągwie, po-

szedł ze strony Tirhala pod miasto i spodziewał się za pomocą kilku okrętów Greckich w zatoce Saloniki stoiących, coś stanowczego wykonać. Lecz dowiedzieliśmy się wczoray, że Abolubut Mehmed Basza na czele znacznego oddziału na niego natarł, pobił, woysko rozprószył i część artyleryi i ammunicyi zabrał. Przywieziono mnóstwo chorągwi i innych zwycięzkich znaków do Konstantynopola i siedmiu hersztóm publicznie głowy poscinano.

Tymczasowy tłómacz W. Porty, Stawraki-Aristarchi, złożony został z urzędu i do Boli wygnanym. Mieysce iego dostało się Muzułmanowi; okoliczność ta dotąd niesłychana, mogłaby powszechne wzbudzić podziwienie, gdyby iey osobistość nowego Dragomana nie obiaśniła. Jochia Effendi, iest rodem Grek, potomek znaney rodziny na wyspie Korfu; ieszcze w młodości przeszedł do wiary Mahometańskiey i był od lat kilku przełożonym instytutu naukowego, w którym młodzi Muzułmanie kosztem Porty uczą się obcych iezyków, jeografii, historyi i matematyki.

Dzisiay przybędą tu Deputowani Bojarów z Multan i Wołoszczyzny, Przyięci bydź maią z wyszczególnieniem. Przygotowano dla nich pomieszkania w Fanar., a Porta dodała im umyślnego przewodnika (*Mihmandar*). *)

Wyspy Jońskie.

Podług doniesień z Korfu, ze strony Lorda Wyższego Kommissarza Króla Jmci W. Brytanii, przełożono na d. 22. Marca prawodawczemu Zgromadzeniu tych wysp następuiące Poselstwo: Dostoyny Prezydencie! Zacni Panowie! Kiedy na d. 4. Marca do tego Zgromadzenia udawałem się, nie było bynaymniey zamiarem Rządu, istnieiące wówczas na wyspach prawo marsowe przedłużyć, owszem bil zawieraiący rozmaite przepisy względem wolności noszenia broni w tych Państwach pod powagą Parlamentu, wygotowany iest do przełożenia go Parlamentowi, a pierwsza klauzula tego bilu opiewa wyraźnie, że prawo marsowe na wszystkich wyspach bez wyiątku ma ustać. Z żalem iednak zawiadomić mam Zgromadzenie, iż porozumiawszy się z JW. Prezydentem i dostoynym Senatem, zdaie się bydź rzeczą stosowną, aby przełożenie bilu rzeczonego na krótki czas ieszcze odłożyć; ia zaś dokładnie wykażę powody, które Rząd do tego postanowienia skłoniły. Z niemnieyszym smutkiem przychodzi mi oznaymić iż ziemia Jońska i iey mieszkańcy doznali gwałtowney obrazy, a nawet nieprzyiacielskiego napadu od iedney z tych dwóch stron, które teraz w sąsiedztwie tych Państw z sobą bóy wiodą. Zaleciłem, aby WPanóm udzielono urzędowych doniesień dotyczących się tego wypadku. Z tych dowiecie się W. Panowie, że krążąca obecnie na tych morzach eskadra Greckich powstańców na wyspie Santa Maura wylądowała, własności tamecznych mieszkańców z oczewistem urąganiem się opiece Króla Jmci W. Brytanii rabowała i mieszkańców tych Państw w ogólności wystawiła na niebezpieczeństwo morowey zarazy. Nie omieszkam domagać się o przynależne i bezpośrednie zadość uczynienie za tak zuchwały krok obelgi i napadu, do którego myślę, czy niebyło pobudką, owe zbyteczne pobłażanie, z iakim mieyscowe Władze tych wysp względem owych krążących awanturników postępowali, pomimo, że się tamci dopuszczali czynności, które podług zasad prawa woiennego i narodów usprawiedliwić nie można. W takim składzie rzeczy prawo marsowe musi w swoiey mocy pozostać ieszcze na czas dłuższy, aniżeli przy zagaieniu Zgromadzenia tego, sobie zamierzyłem. Wszakże nie wątpię bynaymniey, iż zachodząca obecnie trudność uchyloną zostanie i Rząd naowczas swóy początkowy zamiar będzie mógł przywieść do skutku; przekonany bowiem iestem, że ów napad (lubo sam przez się nie do usprawiedliwienia) okaże się nie skutkiem umyślnego zamiaru wyrządzenia obelgi Rządowi Jońskiemu, który cieszyć się dostoyną i dzielną opieką Króla Jmci W. Brytanii ma zaszczyt, ale niesforności woyska nieurządzonego i nie znaiącego karności. Na rozkaz JW. Lorda Wyższego Kommissarza: Fr. Hankey, Sekretarz. — Zgromadzenie oświadczyło zgodność swoią zupełną z owem przełożeniem, w skutku którego, prawo marsowe uchwałą z d. 26. Marca wydane i obwieszczone (pod dniem 16. Października 1821 dla wyspy Zante, pod 20. t. m. dla Cerigo, pod 13. Listopada dla Santa Maura, pod 23. t. m. dla Cefalonii, pod 29. dla Ithaki a pod 4. Lutego 1822 dla Korfu i Paro ogłoszone) na tychże wszystkich wyspach przedłużonem zostaie.

---

*) Są to ci sami, o których wszystkie publiczne pisma głosiły „że ich gwałtem i wśród wyrządzanych zniewag do Konstantynopola powleczono." Ale rzecz ma się wcale inaczey; a przyięcie ich w Konstantynopolu, dostatecznie dowodzi, co o tamtych wiadomościach sądzić należy.

Przypis Dostrz. Austr.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.